పాఠం 11

కొత్త రాజ్యాలు - రాజులు

మొదటిభాగం

7వ శతాబ్దం తర్వాత చాలా కొత్త రాజవంశాలు పుట్టుకొచ్చాయి. 7-12 శతాబ్దాల మధ్య కాలంలో భారత ఉపఖండ వివిధ ప్రాంతాల్లో పాలించిన ముఖ్య రాజవంశాలను పటం-1లో చూడవచ్చు.

- గూర్జర ప్రతిహారులు, రాష్ట్రకూటులు, పాల, చోళుల, చహమను(చౌహాను)ల రాజ్యాలను గుర్తించండి.
- వారి నియంత్రణలోని ప్రాంతాలు నేడు ఏ రాష్ట్రాలలో ఉన్నాయో గుర్తించగలరా?

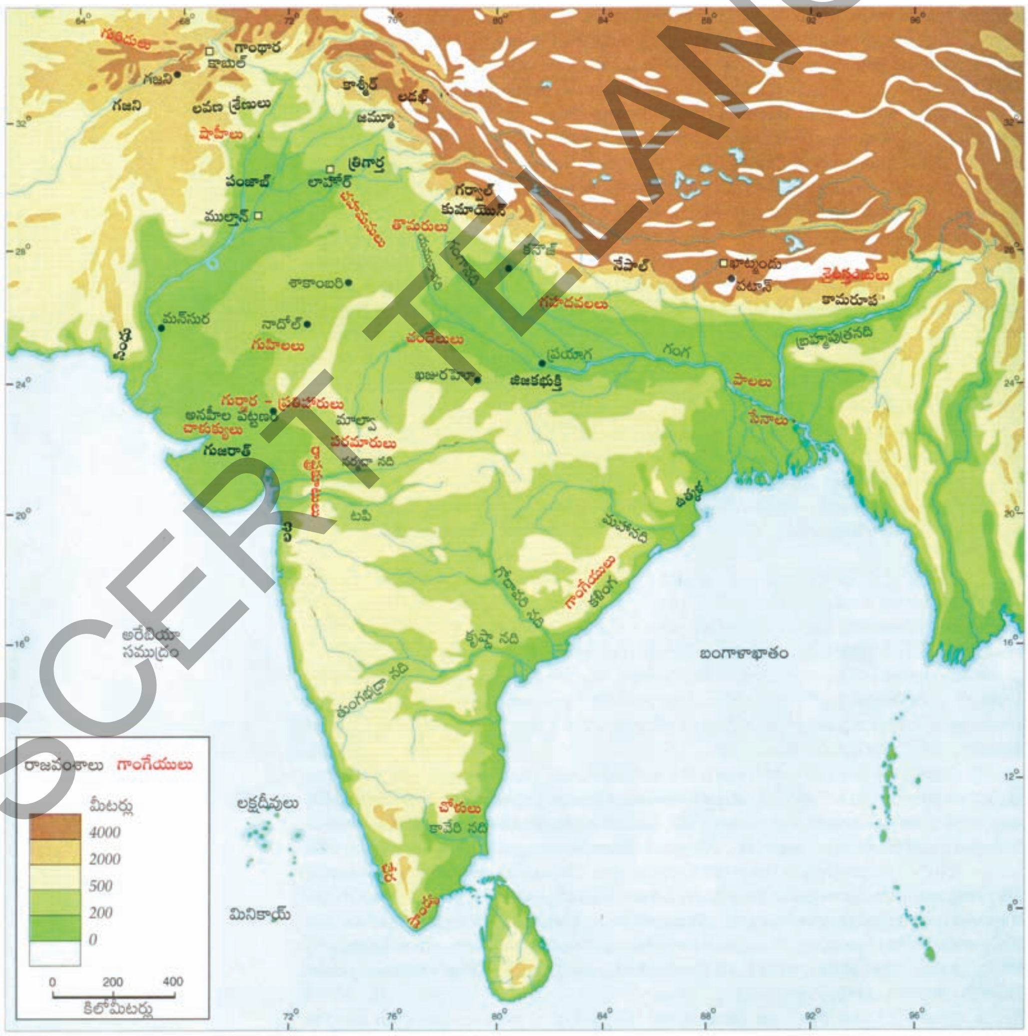

పటం-1 ఉత్తర, మధ్య, తూర్పు భారతదేశంలోని ముఖ్యమైన రాజవంశాలు - సా.శ. 700-1100

SCERT TELANGANA

కొత్త రాజవంశాల పుట్టుక:

భారత ఉపఖండంలో 7వ శతాబ్దం నాటికి వివిధ ప్రాంతాల్లో అనేకమంది భూస్వాములు, ముఖ్యులైన యుద్ధ యోధులు ఉన్నారు. అప్పటి రాజులు తరచుగా వీరిని తమ సామంతులుగా గుర్తించారు. తమ సామంతులు తమకు కానుకలు తేవాలని, వారి ఆస్థానాల్లో ఉండాలనీ, సైనిక సహాయం అందించాలని ఆ రాజులు ఆశించేవారు. సామంతులకు అధికారం, సంపద లభించిన క్రమంలో తమకు తామే మహా సామంతులుగా, మహా మండలేశ్వరులుగా (ఒక ప్రాంతానికి లేదా పరిధికి గొప్ప దేవుడు) ప్రకటించుకొన్నారు. కొన్నిసార్లు వారు తమ ప్రభువుల నుండి స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటించుకొన్నారు.

దక్కను ప్రాంతంలో రాష్ట్రకూటులకు సంబంధించిన ఇటువంటి ఉదాహరణ కనిపిస్తుంది. రాష్ట్రకూటులు మొదట కర్ణాటకలోని చాళుక్యులకు సామంతులుగా పనిచేశారు. 8వ శతాబ్దం మధ్యలో రాష్ట్రకూటులలో ముఖ్యుడైన దంతిదుర్గుడు చాళుక్య ప్రభువును ఓడించి 'హిరణ్యగర్భ' (బంగారు గర్భం) అనే సంస్కారవిధి నిర్వహించాడు. దీనిని నిర్వహించి, తాను పుట్టుకతో క్షత్రియుడు కాకున్ననూ, క్రతువుతో పునర్జన్మ పొందుతానని భావించాడు.

- నేటి రోజుల్లో పాలకులు కావడానికి ఏదేని ఒక వర్ణంలో పుట్టి ఉండడం ప్రధానమని భావిస్తున్నారా?

మరికొన్ని సందర్భాలలో సంపన్న కుటుంబాల వారు వారి సైనిక శక్తిని రాజ్యాలు ఏర్పరచుకోవడానికి ఉపయోగించారు. కదంబ మయూరశర్మ, గూర్జర ప్రతిహార హరిశ్చంద్రుడు బ్రాహ్మణులైనప్పటికీ వారి సంప్రదాయ వృత్తులను వదిలిపెట్టి ఆయుధాలను చేతబట్టి, కర్ణాటక, రాజస్థాన్‌లలో రాజ్యాలను స్థాపించారు.

చిత్రం: 11.1 రాష్ట్రకూటుల కాలంనాటి ఎల్లోరాలోని 15వ నెంబర్ గుహలోని విష్ణువును నరసింహునిగా చూపుతున్న చిత్రం.

ప్రశస్తి – భూదానాలు:

శాసనాలలో మొదట పేర్కొనే భాగాన్ని ప్రశస్తి అంటారు. ప్రశస్తులలో పాలకుల కుటుంబాలు, వారి పూర్వపు రాజుల గురించి, వారు ఏ కాలానికి చెందిన వారో, వారి ఘనతలను, విజయా- లను ఎలా చాటుకునేవారో తెలుపుతాయి. పరిపాలనలో సహకరించే బ్రాహ్మణ పండితులు వీటిని రాసేవారు. పాలకులు తమ విజయాలను, పరాక్రమాలను ఎలా వర్ణించుకునేవారో వీటి ద్వారా తెలుస్తుంది.

SCERT TELANGANA

నాగభట్టు విజయాలు:

చాలామంది రాజులు తమ విజయాలను ప్రశస్తిలలో వర్ణించేవారు. మధ్యప్రదేశ్‌లోని గ్వాలియర్‌లో సంస్కృత లిపిలో లభించిన ఒక ప్రశస్తి ప్రతిహార రాజైన నాగభట్టు విజయాలను ఈ కిందివిధంగా వర్ణిస్తుంది:

ఆంధ్రరాజులు, సైంధవులు (సింధు) విదర్భ (మహారాష్ట్రలోని ఒకభాగం), కళింగ (ఒడిశాలోని కొంతభాగం) రాజులు తాను యువరాజుగా ఉన్నప్పుడే తన ముందు మోకరిల్లారు.

అతడు చక్రాయుధ (కనోజ్ పరిపాలకుడు)నిపై విజయం సాధించాడు. అతడు వంగ (బెంగాల్‌లో భాగం), అనార్త (గుజరాత్‌లో భాగం), మాళవ (మధ్యప్రదేశ్‌లో భాగం), కిరాట (వనవాసులు), తురుష్క (టర్కులు), వత్స, మత్స (ఉత్తర భారత రాజ్యాలు) రాజులను ఓడించాడు.

పటం-1లో పై శాసనంలో పేర్కొన్న ప్రాంతాలను గుర్తించండి.

చిత్రం-11.2: సా.శ 9వ శతాబ్దంనాటి పాలకుల భూదాన తామ్రఫలకల గుచ్ఛం కొంత సంస్కృతంలో, కొంత తమిళంలో రాయబడిన ఈ తామ్రపత్రాలపై రాజముద్రలు వేసి అధికారికంగా ధృవీకరించారు.

రాజులు బ్రాహ్మణులకు మరియు తమకు సేవలు అందించిన ఇతరులకు తరచుగా భూదానాలు చేసేవారు. ఈ దానాలు రాగి ఫలకాలపై నమోదుచేసి, దానగ్రహీతలకు ఇచ్చేవారు.

కాశ్మీర్‌ను పాలించిన రాజుల చరిత్రపై 12వ శతాబ్దంలోనే అసాధారణమైన పెద్ద సంస్కృత పద్యం ఉంది. దీనిని కల్హణుడు రాశాడు. అతడు శాసనాలు, రాతప్రతులు, పూర్వచరిత్రలు దృష్టాంతాల వంటి వివిధ వనరులను తన రచనలకు వినియోగించాడు. కాని ప్రశస్తిల రచయితలవలే కాక రాజులను, వారి విధానాలను తరచుగా విమర్శించేవాడు.

భూమితో ఏమి ఇచ్చేవారు?

చోళుల భూదానపత్రం గురించి తమిళంలో పేర్కొన్న భాగం:

మేము ఈ భూమి సరిహద్దులను మట్టికట్టలతో, పొదలు నాటి గుర్తించాం. ఈ భూమి పండ్లచెట్లు, నీరు, భూమి, ఉద్యానవనం, చెట్లు, బావులు, ఖాళీ స్థలాలు, పచ్చిక బయళ్ళు, ఒక గ్రామం, పుట్టలు, వేదికలు, కాలువలు, గుంతలు, నదులు, ఒండ్రుభూమి, చెరువులు, ధాన్యాగారాలు, చేపల చెరువులు, తేనెపట్టులు,లోతైన సరస్సులు కలిగి ఉన్నది.

ఈ భూమి స్వీకరించేవారు దీనిపై పన్నులు వసూలు చేస్తారు. ఇతడు న్యాయమూర్తులు విధించే జరిమానాలను, తమలపాకులపై పన్ను, నేతగుడ్డలపై, వాహనాలపై పన్నును వసూలు చేస్తాడు. అతడు కాల్చిన ఇటుకలతో పెద్ద గదులను పై అంతస్తులతో నిర్మించవచ్చు, చిన్న, పెద్ద బావులను తవ్వించవచ్చు, చెట్లను, పొదలను నాటవచ్చు. నీటిపారుదలకు అవసరమైతే కాలువలు నిర్మించవచ్చు. అతడు నీరు వృధాకాకుండా కట్టలు నిర్మించాలి.

SCERT TELANGANA

- ఈ శాసనంలో పేర్కొన్న నీటిపారుదలకు ఉపయోగపడే వనరుల జాబితా రాసి వాటిని ఏ విధంగా ఉపయోగించారో చర్చించండి.

రాజ్యాలలో పరిపాలన:

ఈ కొత్త రాజులలో ఎక్కువగా మహారాజాధిరాజ (గొప్పరాజు, రారాజు), త్రిభువన చక్రవర్తి (ముల్లోకాలకు రాజు) మొదలైన గంభీరమైన బిరుదులను కలిగి ఉండేవారు. కానీ వారు కొన్ని సందర్భాల్లో సామంతులు, రైతుసంఘాలు, వ్యాపారస్థులు, బ్రాహ్మణుల సంఘాలతో అధికారాన్ని పంచుకొనేవారు.

ప్రతి రాజ్యంలో రైతులు, పశుపోషకులు, చేతివృత్తుల వారి నుండి, వ్యాపారుల నుండి ఉత్పత్తి చేసిన మరియు అమ్మిన దానిలో భాగం తీసుకొనేవారు. భూమి మొత్తం రాజుదైనందున, దానికి చెల్లించిన అద్దెగా దీనిని భావించేవారు. వ్యాపారుల నుంచి పన్నులు కూడా వసూలు చేసేవారు.

పన్నుల రూపంలో వచ్చిన వనరులను పరిపాలనకు, దేవాలయాల నిర్మాణానికి, కోటల నిర్మాణానికి వినియోగించేవారు. యుద్ధాల ద్వారా పొందిన కప్పంను వ్యాపార మార్గాల అభివృద్ధికి వెచ్చించేవారు.

పన్నుల వసూలుకై పాలకుల కుటుంబాల నుండి అధికారులను నియమించేవారు. వీరి నియామకం తరచుగా వంశపారంపర్యంగా జరిగేది. సైన్యం విషయంలో కూడా ఇదే పద్ధతిని కొనసాగించేవారు. చాలా సందర్భాల్లో రాజుల దగ్గరి బంధువులే ఈ పదవుల్లో కొనసాగేవారు.

- ఈ రకమైన పరిపాలన ప్రస్తుత పరిపాలన విధానం కంటే ఏవిధంగా భిన్నమైనది?

సంపదకోసం సంగ్రామం:

ఒక్కొక్క రాజవంశం ఒక ప్రత్యేక ప్రాంతంలో స్థిరపడింది. అదే సమయంలో వారు ఇతర ప్రాంతాలను తమ ఆధీనంలోకి తెచ్చుకొనే ప్రయత్నం చేశారు. గంగా నదీలోయ ప్రాంతంలోని కనోజ్ ఒక ప్రత్యేకమైన ప్రాంతం. ఈ ప్రాంతంపై నియంత్రణకోసం గూర్జర ప్రతిహారులు, రాష్ట్రకూటులు, పాలవంశపు రాజులు అనేక శతాబ్దాలుగా పోరాడారు. ఈ సుదీర్ఘ సంఘర్షణలో మూడు పక్షాలు పాల్గొన్నాయి కాబట్టి దీనిని చరిత్రకారులు "త్రైపాక్షిక పోరాట"మన్నారు.

- పటం-1 పరిశీలించి పాలకులు కనోజ్, గంగానదిలోయ ప్రాంతాన్ని తమ ఆధీనంలో ఉంచుకోవాలని కోరుకోవడానికి గల కారణాలు ఏమిటో చెప్పండి?

మహమూద్ గజనీ :

సా.శ. 997 – 1030 వరకు అఫ్ఘనిస్తాన్‌ను పాలించిన గజనీ మధ్య ఆసియా, ఇరాన్, భారత ఉపఖండ వాయవ్య ప్రాంతాలకు తన రాజ్యాన్ని విస్తరించాడు. అతడు ఉత్తర భారతదేశంపై అనేక సార్లు దాడి చేసి గుజరాత్‌లోని సోమనాథ ఆలయంతో సహా సంపన్న దేవాలయాలను విధ్వంసం చేసి సంపదను దోచుకున్నాడు. మహమూద్ దోచుకున్న సంపదలోని చాలా భాగంతో గజనీలో రాజధాని నగరం నిర్మించాడు.

ఆక్రమించిన ప్రాంతాల ప్రజల గురించి చాలా విషయాలు తెలుసుకోవడంలో మహమూద్ గజనీ ఆసక్తి కనబరచేవాడు. అల్‌బిరూనీ అనే పండితునికి భారత ఉపఖండం గురించి రచనలు చేసే పనిని అప్పగించాడు. 'కితాబ్ అల్ హింద్' అని పిలువబడే ఈ అరబిక్ గ్రంథం చరిత్రకారులకు ఒక ఆధారమయింది. దీనిని రాయడానికి అల్‌బిరూనీ సంస్కృతపండితులను సంప్రదించాడు.

SCERT TELANGANA

చహమనులు (చౌహానులు):

తరువాత కాలంలో చౌహానులుగా పిలువబడిన చహమనులు ఢిల్లీ, ఆజ్మీర్ ప్రాంతాలను పాలించారు. వారు పశ్చిమం, తూర్పువైపు రాజ్యవిస్తరణ చేయటానికి ప్రయత్నం చేశారు. గుజరాత్‌లోని చాళుక్యులు, పశ్చిమ ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని గహద్వాలులు చౌహానులను వ్యతిరేకించారు. ఆఫ్ఘన్‌కు చెందిన మహమ్మద్ ఘోరీని 1191లో చౌహాన్ వంశస్థుడైన మూడవ పృథ్వీరాజ్ (1168–1192) ఓడించాడు. కాని 1192లో పృథ్వీరాజ్ ఘోరీ చేతిలో ఓడిపోయాడు.

- పటం–1 చూడండి. చహమనులు తమ రాజ్యాన్ని ఎందుకు విస్తరింపజేయాలనుకున్నారు? చర్చించండి.

రెండవభాగం

చోళులు

ఇప్పుడు దక్షిణ భారతదేశం గురించి తెలుసుకుందాం.

దక్షిణ భారతదేశంలో సమగ్రంగా రాసిన చరిత్రలో చోళుల పాలన ఒకటి. వారు పరిపాలనపరంగా ఎలా విజయాలు సాధించారో తెలుసుకుందాం.

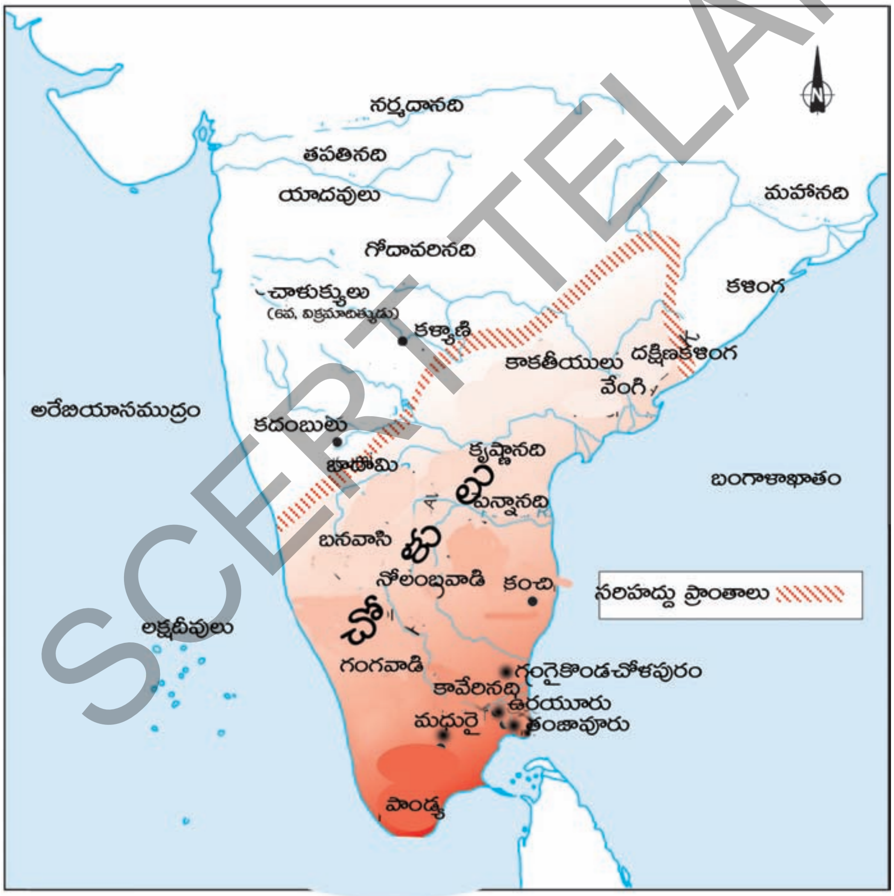

పటం–2: చోళ సామ్రాజ్యం, పొరుగు రాజ్యాలు

ఉరయూర్ నుంచి తంజావూరు వరకు

చోళులు అధికారంలోకి ఎలా వచ్చారు? ముత్తరాయర్‌గా పిలువబడే ఒక చిన్న ముఖ్య కుటుంబం కావేరీ డెల్టా ప్రాంతంపై అధికారం చేజిక్కించుకొంది. వారు కాంచీపురాన్ని పాలించే పల్లవులకు సామంతులు. 9వ శతాబ్ది మధ్యలో ఉరయూర్‌కు చెందిన పురాతన చోళవంశస్థుడైన విజయాలయుడు, ముత్తరాయర్‌కు చెందిన డెల్టా ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించుకొన్నాడు. ఆయన తంజావూరు పట్టణాన్ని మరియు నిశుంభసూదిని దేవతకు దేవాలయాన్ని నిర్మించాడు.

SCERT TELANGANA

చిత్రం-11.3: గంగైకొండ చోళపురం దేవాలయం గుడి పైకప్పు వాలును గమనించండి. గుడి బయట గోడలను పెద్ద పెద్ద రాతి శిలలతో అలంకరించిన తీరును కూడా గుర్తించండి.

విజయాలయుని తరవాత వచ్చిన రాజులు పొరుగు రాజ్యాలను ఆక్రమిం- చుకోవడంతో వీరి రాజ్య పరిమాణం, అధికారం పెరిగాయి. పాండ్య, పల్లవ ఉత్తర దక్షిణ ప్రాంతాలు వీరి రాజ్యంలో అంతర్భాగమయ్యాయి. చోళులలో అతి శక్తిమంతుడుగా పేరున్న మొదటి రాజరాజు సా.శ. 985లో అధికారంలోకి వచ్చి ఈ ప్రాంతాలను తన ఆధీనంలోనికి తెచ్చుకున్నాడు. సామ్రాజ్య పరిపాలనను పునర్వ్యవస్థీకరించాడు. మొదటి రాజరాజు కుమారుడైన మొదటి రాజేంద్రుడు తన తండ్రి విధానాలను కొనసాగించి గంగానదీలోయ, శ్రీలంక, ఆగ్నేయాసియా ప్రాంతాలను ఆక్రమించాడు. దీనికోసం నౌకాదళాన్ని అభివృద్ధిపరిచాడు.

అద్భుత దేవాలయాలు - కాంస్య శిల్పకళ

మొదటి రాజరాజు, మొదటి రాజేంద్రుడు తంజావూరులో గంగైకొండ చోళపురంలో నిర్మించిన పెద్ద దేవాలయాలు అద్భుత నిర్మాణానికి, శిల్పకళకు నిదర్శనాలు.

చోళులు నిర్మించిన దేవాలయాలు ప్రజలు వాటి చుట్టుపక్కల స్థిరపడడానికి కేంద్రాలయ్యాయి. ఇవి చేతివృత్తుల ఉత్పత్తులకు కేంద్రమైనాయి. పాలకులు, ఇతరులు సమర్పించిన భూములతో దేవాలయాలు సంపన్నమైనాయి. దేవాలయంలో పనిచేసే పూజారులు, పూలదండలు తయారుచేసేవారు, వంటవారు ఆలయాన్ని శుభ్రంచేసేవారు. సంగీత వాద్యకారులు, నాట్యకత్తెలు మొదలైన వారి పోషణకోసం ఈ భూములలో పండిన పంటలు ఉపయోగపడేవి. దేవాలయాలు కేవలం పూజా కేంద్రాలుగా మాత్రమే కాకుండా ఆర్థిక, సాంఘిక, సాంస్కృతిక జీవన కేంద్రాలుగా వెలిశాయి.

చిత్రం-11.4: చోళ కాలంనాటి కాంస్య శిల్పం. ఈ శిల్పాన్ని ఎంత జాగ్రత్తగా అలంకరించారో గమనించండి.

దేవాలయాలతో అనుబంధమైన చేతి వృత్తిపని వారు చాలావరకు ప్రత్యేకమైన కాంస్య విగ్రహాలు తయారు చేసేవారు. చోళుల కాంస్య విగ్రహాలను ప్రపంచంలో అందమైన వాటిగా పరిగణించారు. అనేక విగ్రహాలు దేవతలవికాగా కొన్ని భక్తులవి కూడా ఉన్నాయి.

వ్యవసాయం - నీటిపారుదల:

వ్యవసాయంలో నూతన అభివృద్ధి చర్యలు చేపట్టడం ద్వారానే చోళులు చాలా విజయాలు సాధించగలిగారు (పటం-2 చూడండి). కావేరీనది బంగాళాఖాతంలో కలిసేముందు చిన్న చిన్న పాయలుగా విడిపోవడాన్ని గమనించండి. ఈ పాయలు తరచుగా ఉప్పొంగి వాటి తీరాలను సారవంతం చేసేవి. ఈ ప్రాంతంలో పండే పంటలకు, ముఖ్యంగా వరి పంటకు కావలసిన నీరు ఈ పాయలు అందించేవి.

SCERT TELANGANA

చిత్రం-11.5: తమిళనాడులోని సా.శ 9వ శతాబ్దంనాటి పంట కాలువలకు పోయే నీటిని నియంత్రించే తూము

తమిళనాడులోని ఇతర ప్రాంతాల్లో అంతకుముందే వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందినప్పటికీ, 5, 6 శతాబ్దాల మధ్యకాలంలోనే పెద్ద మొత్తంలో విస్తరించింది. కొన్ని ప్రాంతాల్లో అడవులు నరకాల్సివచ్చింది. మరికొన్ని ప్రాంతాల్లో నేలను చదును చేయవలసి వచ్చింది. డెల్టా ప్రాంతాల్లో వరదలు నివారించడానికి కట్టలుకట్టి, పొలాలకు నీరందించడానికి కాలువల నిర్మాణం చేశారు. చాలా ప్రాంతాల్లో సంవత్సరానికి రెండు పంటలు కూడా పండించేవారు.

చాలా సందర్భాల్లో పంటలకు కృత్రిమంగా నీరు అందించవలసి వచ్చేది. నీటి పారుదలకై వివిధ పద్ధతులను ఉపయోగించేవారు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో బావులు తవ్వారు. మరికొన్ని ప్రాంతాల్లో వర్షపునీటిని నిల్వచేయడానికి పెద్ద చెరువులు నిర్మించారు.

నీటి పారుదల సౌకర్యాల విస్తరణలో ప్రణాళిక, వనరులు వంటి వాటి నిర్వహణ, నీటిని ఎలా పంపిణీ చేయాలనే అనేక అంశాలు ఇమిడి ఉంటాయనే విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. అనేకమంది పాలకులు, గ్రామాలలోని ప్రజలు కూడా ఈ కార్యక్రమాలలో ఆసక్తిగా పాల్గొనేవారు.

సామ్రాజ్య పరిపాలనా విధానం

ఆనాటి పరిపాలన వ్యవస్థ ఎలా ఉండేది?రాజుకు సహకరించడానికి మంత్రి మండలి ఉండేది. అతనికి బలమైన సైన్యం, నౌకాదళం ఉండేది. రాజ్యమును మండలాలుగా విభజించేవారు. ఈ మండలాలను తిరిగి వలనాడులు, నాడులుగా విభజించేవారు.

రైతుల స్థిరనివాసాలను 'ఊరు' అనేవారు. ఇవి నీటి పారుదల, వ్యవసాయ విస్తరణతో సుసంపన్నమైనవి. ఇలాంటి 'ఊరు'లు కొన్ని కలిసి 'నాడు'గా ఏర్పడేవి. గ్రామసభ, నాడులు పరిపాలనా సంబంధ వ్యవహారాలేకాక న్యాయపరిపాలన, పన్నులు వసూలు కూడా చేసేవి.

వెల్లాల కులానికి చెందిన సంపన్నులైన రైతులు చోళుల ప్రభుత్వంలో 'నాడు'లకు సంబంధించిన పాలనా వ్యవహారాలు చూసేవారు. చోళరాజులు ధనవంతులైన భూస్వాములకు మువ్వేందవేలన్ (ముగ్గురు రాజులకు సేవలనందించే రైతు లేదా వేలన్), అరయ్యార్ (ముఖ్యుడు) లాంటి గౌరవ సూచక బిరుదులనిస్తూ కేంద్ర స్థాయిలో రాజ్యానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన బాధ్యతలు అప్పగించేవారు.

SCERT TELANGANA

భూమి రకాలు

భూములలో రకాలను చోళుల శాసనాలు ఈ విధంగా పేర్కొన్నాయి:

వెల్లన్‌వాగై: బ్రాహ్మణేతర రైతులకు చెందిన భూమి.

బ్రహ్మదేయ: బ్రాహ్మణులకు బహుకరించిన భూమి.

శాలభోగ: పాఠశాల నిర్వహణకు ఉపయోగించే భూమి.

దేవాదాన, తిరునామత్తుక్కని: దేవాలయాలకు బహుకరించిన భూమి.

పళ్లిచ్ఛందం: జైన సంస్థలకు విరాళమిచ్చిన భూమి.

బ్రాహ్మణులు తరచుగా భూదానాలను లేక బ్రహ్మదేయాలను స్వీకరించడాన్ని మనం చూశాం. ఫలితంగా దక్షిణభారత దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాలమాదిరి కావేరీనదీ లోయలో కూడా బ్రాహ్మణులు స్థిరపడ్డారు.

ప్రతి బ్రహ్మదేయం పేరుగాంచిన బ్రాహ్మణ భూస్వాములచే కూడిన సభ సంరక్షణలో ఉండేది. ఈ సభలు చాలా సమర్థవంతంగా పనిచేసేవి. వీరి నిర్ణయాలను శాసనాలపై, తరుచుగా దేవాలయాల గోడలపై నమోదు చేసేవారు. 'నగరం' అనే వర్తక సంఘాలు కూడా పరిపాలనా వ్యవహారాలలో సందర్భానుసారంగా పాల్గొనేవి.

'సభ' ఏ విధంగా నిర్వహించేవారో తమిళనాడులోని చెంగల్పట్టు జిల్లాలోని ఉత్తరమేరూర్ శాసనం పేర్కొంది. సభలో నీటిపారుదల వసతులకు, తోటలు, దేవాలయాలు మొదలైన వాటిని సంరక్షించడానికి ప్రత్యేక కమిటీలు ఉండేవి. ఈ కమిటీలకు అర్హులయిన సభ్యుల పేర్లు చిన్న తాటాకుల ముక్కలపై రాసేవారు. ఈ ముక్కలన్నింటిని ఒక కుండలో వేసి ఒక చిన్న బాలునితో ఒక్కొక్క ముక్కను ఒక్కొక్క కమిటీ కోసం తీయించేవారు.

శాసన విషయాలు:

సభలో ఎవరు సభ్యులుగా ఉండేవారు? ఉత్తర మేరూర్ శాసనం కిందివిధంగా తెలియజేస్తోంది:

సభ్యులుగా కొనసాగాల్సిన వారందరు విధిగా పన్ను చెల్లించే భూమిని కలిగిఉండాలి.

వారు సొంత ఇల్లు కలిగి ఉండాలి. వారి వయస్సు 35–70 సంవత్సరాల మధ్య ఉండాలి. వేదాల గురించి తెలిసి ఉండాలి. వారు పాలనా విషయాలు బాగా తెలిసినవారై ఉండి, నిజాయితీగా ఉండాలి.

ఎవరైనా గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఏదైనా కమిటీ సభ్యుడుగా కొనసాగితే అతడు మరొక కమిటీ సభ్యుడు కాకూడదు. గతంలో లెక్కలు చూపని వారుకాని, వారి బంధువులుగాని ఎన్నికల్లో పోటీ చేయకూడదు.

- ఈ సభలో మహిళలు పాల్గొనేవారా? ఈ కమిటీ సభ్యులను లాటరీ ద్వారా ఎన్నుకోవడం ఉపయోగకరమేనా?

రాజులు, శక్తివంతుల గురించి శాసనాలు తెలియచేస్తుండగా 12వ శతాబ్దానికి చెందిన తమిళభాషలోని పెరియపురాణం సామాన్యుల గురించి తెలియచేస్తుంది.

అదనూరు గ్రామ పొలిమేరల్లో పులయులు తాటాకుల గుడిసెల్లో నివసిస్తూ వ్యవసాయ కూలీలుగాను, దాసులుగానూ జీవనం కొనసాగిస్తున్నారు. వారి గుడిసెల గడపలు తోలు ముక్కలతో కప్పి ఉన్నాయి. ఇంటి ముందు కోడిపిల్లలు తిరుగుతున్నాయి, నల్లని ఇనుప కడియాలను ధరించిన పిల్లలు ఎగురుతూ, దూకుతూ చిన్న పిల్లలతో ఆడుతూ ఉన్నారు.

SCERT TELANGANA

మరుదు (అర్జున) చెట్ల నీడలో, ఒక మహిళ తన శిశువును తోలుఛాపపై పడుకోబెట్టింది. మామిడి చెట్ల కొమ్మలకు డప్పులు వేలాడదీసి ఉన్నాయి. కొబ్బరిచెట్టు నీడలో కుక్క పిల్లలు ఉన్నాయి. కోడిపుంజులు సూర్యోదయానికి ముందే కూయడంతో పులయ్యార్‌లు వారి దినసరి పనులను ప్రారంభిస్తారు. కంజీచెట్టు కింద అలల వంటి కురులతో పులయ్యా మహిళలు పాటలు పాడుతూ వడ్లు దంచుతున్నారు.

- గ్రామంలో జరిగే అన్ని కార్యక్రమాలను వివరించండి.

కీలకపదాలు :

1) సామంతులు 2) దేవాలయం 3) నాడు

4) సభ 5) రాజ్యం 6) సుల్తాను

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరచుకోండి

1) త్రిపక్ష పోరాటంలో పాల్గొన్న వారు ఎవరు?
2) చోళ సామ్రాజ్యంలో 'సభ' అనే కమిటీకి సభ్యులుగా ఎంపిక కావడానికి గల అర్హతలేమిటి?
3) చహమనా వంశస్థుల ఆధీనంలో ఉన్న రెండు ముఖ్య నగరాలేమిటి?
4) రాష్ట్రకూటులు ఎలా శక్తివంతులయ్యారు?
5) ప్రజల అంగీకారం పొందడానికి కొత్త రాజ్యాలు ఏమి చేశాయి?
6) తమిళ ప్రాంతంలో ఎలాంటి నీటిపారుదల పనులను అభివృద్ధి చేశారు?
7) చోళుల దేవాలయాలతో అనుబంధమైన కార్యక్రమాలేమిటి?
8) ఉత్తరమేరూర్‌లోని ఎన్నికలు ప్రస్తుత పంచాయతీరాజ్ ఎన్నికలతో ఎలా విభేదిస్తున్నాయి?
9) ప్రాచీన దేవాలయాల చిత్రాలు సేకరించి, ఆల్బం తయారు చేయండి.
10) 'వ్యవసాయం - నీటి పారుదల' అంశం కింద ఉన్న మొదటి రెండు పేరాలు చదివి, వ్యాఖ్యానించండి.

ప్రాజెక్టు పని :

1) పటం-1 పరిశీలించి, తెలంగాణలో ఏవైనా రాజ్యాలు ఉన్నాయేమో కనుక్కోండి.
2) ఈ పాఠంలో చూసిన దేవాలయాలను, మీ పరిసర ప్రాంతాలలో నేటి దేవాలయాలతో పోల్చి గమనించిన పోలికలు, భేదాలకు ప్రాధాన్యతనిస్తూ వివరించండి.
3) ప్రస్తుతం వసూలు చేస్తున్న పన్నుల గురించి విపులంగా తెలుసుకోండి. ఇవి నగదు, శ్రమరూపాన లేక వస్తు రూపాలలో ఉన్నాయా?

SCERT TELANGANA